Crowe | Accountants & Advies

Samen naar een hoger niveau.

Audit *à la Crowe*

Accountantsverslag
Gemeente Laarbeek

9 juni 2026
Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeente Laarbeek
t.a.v. gemeenteraad
Koppelstraat 37
5741 GC Beek en Donk

Eindhoven, 9 juni 2026

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2025**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2025 van de gemeente Laarbeek.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op het aspect getrouwheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in november 2025 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij in april 2026 gestart met de jaareindecontrole die wij onlangs hebben afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving en het vastgestelde normenkader.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2025.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met de concern controller, de wethouder financiën en de audit commissie.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid. Wij danken de medewerkers van de gemeente Laarbeek voor de plezierige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

ValidSigned door M.H.J. van Heeswijk RA MSc
op 09-06-2026

M.H.J. van Heeswijk RA MSc
Extern accountant

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 4

2. Ons oordeel 7

3. Bevindingen jaarrekening 2025
   1. Rechtmatigheid 10
   2. Grondexploitaties 12
   3. Voorzieningen groot onderhoud 14
   4. Jeugdhulp en Wmo 16
   5. Overige bevindingen 17

4. Overige aspecten 18

5. Bijlages
   1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa 20
   2. Tabel fouten en onzekerheden TOZO 23

Totaal aantal pagina's *25*

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

1. Samenvatting – oordeel

Ons oordeel

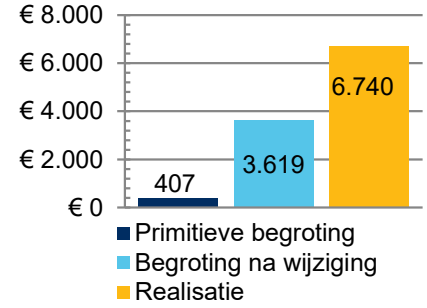
Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2025 geeft een **getrouw beeld** van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2025 als van het vermogen per 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Onderwerp	**Geen bevindingen**	**Wel bevindingen**	**Anders**	**Toelichting**
Rechtmatigheids-verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening een **getrouw beeld** geeft van de financiële rechtmatigheid en is opgesteld in overeenstemming met de kadernota rechtmatigheid en het BBV. Het door het college gemelde bedrag aan niet-acceptabele onrechtmatigheden blijft binnen de gestelde tolerantiegrens.
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat binnen de WNT normen is gehandeld en dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening **voldoet aan de daaraan te stellen eisen.**
SISA bijlage		-	-	Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025. Op grond hiervan melden wij dat **geen fouten en/of onzekerheden** zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

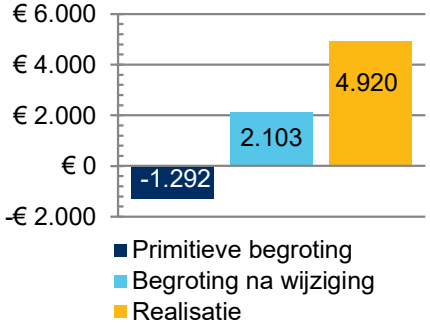
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2025

Resultaat vóór mutatie reserves in k€

Resultaat na mutatie reserves in k€

De primaire begroting startte met een positief **resultaat vóór mutatie reserves** van € 407.000. Per saldo was een dotatie aan de reserves geraamd van € 1,7 mln waarna het resultaat na mutatie reserves uitkwam op € 1,3 mln negatief. Gedurende het jaar is de begroting na wijziging positief bijgesteld met € 3,2 mln waarmee het resultaat voor mutatie reserves uitkwam op € 3,6 mln. Hiervan werd per saldo € 1,5 mln aan de reserves gedoteerd.

Het gerealiseerde **resultaat na mutatie reserves** bedraagt € 4,9 mln positief. Dit betekent een additioneel voordeel van € 2,8 mln ten opzichte van de begroting na wijziging. De belangrijkste afwijkingen betreffen:

- Voordeel Oekraïne gelden € 1.084.000 (programma 5 Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs)
- Voordeel gemeentefonds + realisatiestimulans € 541.000 (diverse programma's)
- Lagere uitgaven binnen Jeugdzorg en Wmo € 486.000 (programma 5 Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs)
- Voordeel personeelsbudget € 914.000 (diverse programma's)
- Bijstorting voorziening pensioen wethouders -/- € 347.000 (programma 1 Burger en bestuur)
- Overige (per saldo) voordelen € 139.000 (diverse programma's)

In de resultaat analyse valt ons het volgende op:

- Een groot deel van het positieve resultaat is pas laat in het jaar bekend geworden, waardoor hier niet al eerder rekening mee is gehouden (gemeentefonds, realisatiestimulans en voorziening pensioen wethouders).
- Evenals in voorgaand jaar was een belangrijk aandeel in het positieve resultaat reeds eerder in het jaar bekend. Dit heeft echter niet geleid tot een **begrotingswijziging** (bijvoorbeeld personeelsbudget) of heeft te maken met een voorzichtige manier van begroten (het niet begroten van baten uit SiSa regelingen zoals Oekraïne gelden).

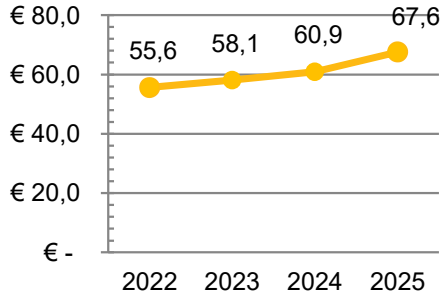
Op basis van de meerjarenbegroting 2026 worden vanaf 2027 structurele tekorten verwacht. Wij adviseren het structurele begrotingssaldo, onder andere vanwege de onzekerheid over de rijksmiddelen, nauwkeurig te monitoren.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

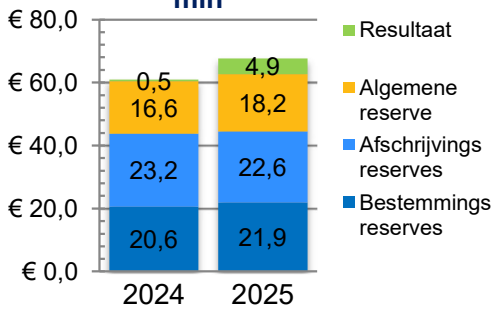
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2025

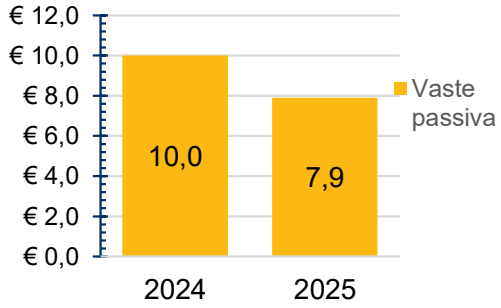
Eigen vermogen in € mln

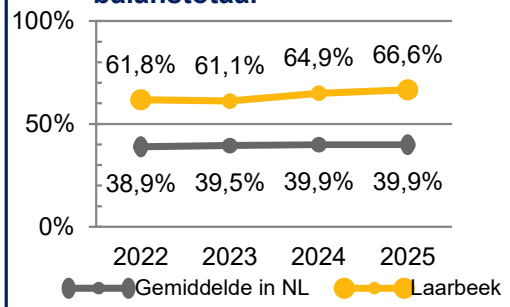
Opbouw eigen vermogen in € mln

Externe financiering in € mln

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente Laarbeek neemt toe met € 6,7 mln als gevolg van het positieve resultaat voor bestemming. De bestemmingsreserves nemen met € 1,3 mln toe. Een aantal reserves zijn opgeheven, daarnaast is een bedrag van € 4,9 mln toegevoegd aan de reserve 'Mobiliteit'. Wij hebben vastgesteld dat de dotaties en onttrekkingen volgen uit besluitvorming.

De totale **externe financiering** bedraagt eind 2025 € 7,9 mln. De financiële positie onder andere gemeten naar **solvabiliteit** is gezond. De totale **weerstandscapaciteit** van de gemeente bedraagt eind 2025 (voor resultaat bestemming) op basis van de paragraaf weerstandsvermogen € 24,8 mln. Dit is volgens de paragraaf voldoende om de geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's ad € 5,5 mln af te dekken.

In de toekomst worden binnen de gemeente een groot aantal **projecten** verwacht, waaronder 'Nieuwbouw ontmoetingscentrum BD' van € 13,5 mln en 'Uitbreiding OBS de Driehoek' van € 1,4 mln. Vanuit de kredieten in de jaarrekening 2025 is een bedrag van € 26,1 mln overgeheveld voor toekomstige investeringen. Daarnaast is eind 2025 het **Integraal Huisvestingsplan Onderwijs** vastgesteld door de raad. Hieruit volgt een investeringsprogramma van € 20,5 mln, waarvan voor een bedrag van € 1,4 mln reeds krediet is aangevraagd (Uitbreiding OBS de Driehoek). Gezien de omvang en daarbij gepaard gaande onzekerheden, vinden wij het belangrijk om de risico's en het effect op de financiële positie inclusief benodigde financiering nauwkeurig te blijven monitoren.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

<table>
<tr><th>Onderwerp</th><th>Toelichting</th></tr>
<tr><td>Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie</td><td>Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2025 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in het controleprotocol. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.
<table>
<tr><th></th><th>Grondslag</th><th>Omvang</th><th>Tolerantie</th></tr>
<tr><td>Fouten & onzekerheden</td><td>2% van de werkelijke lasten exclusief dotatie reserves</td><td>€ 79.868.000</td><td>€ 1.597.000</td></tr>
<tr><td>Rapporteringsgrens</td><td>Controleprotocol</td><td></td><td>€ 150.000</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Controleverschillen</td><td>In de jaarrekening 2025 resteren onderstaande ongecorrigeerde controleverschillen en onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid. Omdat het totaal aan controleverschillen onder de toleranties blijft, heeft dit geen effect op ons oordeel.
<table>
<tr><th>Omschrijving</th><th>Soort afwijking</th><th>Richting</th><th>Omvang</th><th>Verwijzing</th></tr>
<tr><td>Vaststellen levering zorg</td><td>Onzekerheid</td><td>-</td><td>€ 226.000</td><td>3.4</td></tr>
<tr><td>Totaal getrouwheidsoordeel</td><td></td><td></td><td>€ 226.000</td><td></td></tr>
</table></td></tr>
</table>

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, **verenigbaar is met de jaarrekening**. De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke belangrijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zien de schattingen met name op de waardering van de grondexploitaties (zie bevinding 3.2).
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij **geen significante tekortkomingen** in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van processen die met name toezien op het inkoopproces. Wij constateren dat hiervoor in de organisatie aandacht is.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: • GR Senzer: bijdrage € 9,1 mln (inclusief doorbelasting BUIG- en participatiemiddelen); • GR Blink: bijdrage € 2,0 mln; • GR Peelgemeenten: bijdrage € 3,4 mln; • Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO): bijdrage € 1,5 mln; en • Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB): bijdrage € 1,9 mln. Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept) jaarcijfers 2025 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening. In dit verband wijzen wij u op het volgende: • De kosten voor de **Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)** gaan de komende jaren omhoog. Bovendien is daar beperkt weerstandsvermogen beschikbaar om hogere kosten en risico's op te vangen. Wij adviseren dit goed te monitoren. • De verbonden partijen **GR Peelgemeenten, Blink, GGD Brabant-Zuidoost en MRE** houden zelf weerstandsvermogen aan. De risico's die zijn geïdentificeerd worden niet volledig afgedekt door het aanwezige weerstandsvermogen binnen de verbonden partij. Door de gemeente Laarbeek is voor risico's binnen de verbonden partijen in de weerstandsparagraaf een bedrag gereserveerd.
SiSa-bijlage	De **SiSa-bijlage** en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De hierna volgende tabel voor 'fouten en onzekerheden' kunt u gebruiken voor het aanleveren van gegevens aan het CBS.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid

Algemeen

Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het college B&W verantwoording af over drie aspecten van de financiële rechtmatigheid, met inachtneming van de landelijke kaders (bijvoorbeeld de Kadernota rechtmatigheid) en de gestelde kaders door de raad (o.a. de financiële verordening, het controleprotocol en het normenkader). Hierbij is rekening gehouden met een tolerantiegrens van 2% (zijnde € 1.597.000) en een rapporteringsgrens van € 150.000.

Onze rol

Onze rol als accountant betreft het vaststellen dat eventuele rechtmatigheidsafwijkingen juist en volledig zijn opgenomen en toegelicht, rekening houdend met bovenstaande grenzen. Wij hebben hiervoor de uitkomsten van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) geïnspecteerd en de ingenomen standpunten getoetst.

Criteria

Het college is van mening dat binnen de grens rechtmatig is gehandeld. Zie onderstaand de gemelde onrechtmatigheden:

Criteria	Gemelde onrechtmatigheden	Waarvan niet acceptabel	Ons oordeel
Begrotingscriterium	-	-	Akkoord, zie toelichting
Voorwaardencriterium	€ 460.000	€ 460.000	Akkoord, zie toelichting
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	-	-	Akkoord
Totaal rechtmatigheidsoordeel	**€ 460.000**	**€ 460.000**	**Akkoord**

Onze verklaring

Ons inziens zijn bovenstaande afwijkingen tot stand gekomen binnen de spelregels en zijn op getrouwe wijze weergegeven in de rechtmatigheidsverantwoording. De bijbehorende toelichtingen, in de paragraaf bedrijfsvoering, geven het gewenste inzicht. Dit hebben wij meegewogen in het afgeven van het goedkeurend oordeel bij de jaarrekening.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.1 Rechtmatigheid (vervolg)

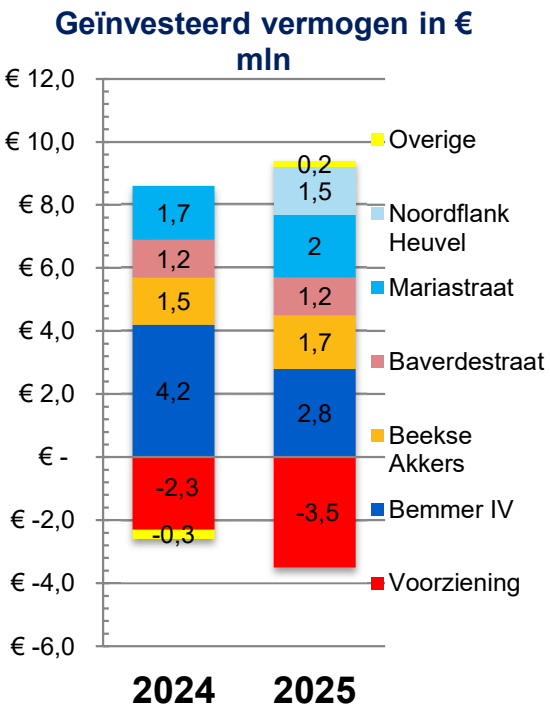
Rechtmatigheid (vervolg)		
Begrotings-criterium	Voor dit criterium is aangesloten bij de Kadernota Rechtmatigheid 2025 (zie schema hiernaast) en de financiële verordening. Het college stelt vast dat sprake is van de volgende begrotingsonrechtmatigheden: • Er zijn geen overschrijdingen van de lasten op de programma's en overschrijdingen van de investeringskredieten geconstateerd die hoger zijn dan de rapporteringsgrens. • De overige afwijkingen zijn op passende wijze gemeld en toegelicht in de jaarrekening ofwel in eerdere rapportages en daarmee tijdig. Wij zijn het eens met de getrokken conclusies en de opgenomen toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.	
Voorwaarden criterium	Ten aanzien van dit criterium zien de risico's vooral toe op naleving van de aanbestedingswetgeving. Door de organisatie is een uitgebreide inkoopanalyse opgesteld waarbij is getoetst of is voldaan aan de aanbestedingswetgeving. Hieruit volgt een onrechtmatigheid ter grootte van € 460.000 die toeziet op zeven inkooprelaties. Wij zijn het eens met de getrokken conclusies en de opgenomen toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering. Wij merken verder vanuit deze inkoopanalyse de volgende zaken op: • Op drie contracten (aanpak energiearmoede, financieel pakket en media diensten) resteert een onrechtmatigheid vanuit voorgaand jaar van € 175.000 (lasten over 2025). De inkoop met betrekking tot de aanpak van energiearmoede wordt naar verwachting in 2026 opnieuw aanbesteed waarmee dit vanaf 2027 is opgelost. Voor de media diensten dient een formeel proces doorlopen te worden, hierna kan opnieuw worden beoordeeld of dit rechtmatig is. Het financieel pakket is inmiddels Europees aanbesteed. • Vier inkoopdossiers zijn als onrechtmatig aangemerkt met totale lasten van € 284.000 waarvan een gedeelte nog doorloopt in 2026.	

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.2 Grondexploitaties

Grondexploitaties - algemeen

	Bevinding
Grond exploitaties	

Het **netto geïnvesteerd vermogen** in de grondexploitaties bedraagt ultimo 2025 € 5,9 mln (2024: € 6,0 mln). De belangrijkste mutaties in 2025 betreffen:

- Verkopen -/- € 3.733.000 (m.n. Bemmer IV)
- Grondaankopen + € 493.000 (m.n. inbreng Noordflank Heuvel)
- Kosten + € 3.759.000 (verschillende grondexploitaties)
- (Tussentijds) genomen winst + € 523.000 (m.n. Bemmer IV)
- Verliesvoorziening -/- € 1.115.000 (m.n. Noordflank Heuvel)

De toename van de **verliesvoorziening** ziet grotendeels op de nieuw geopende grondexploitatie Noordflank Heuvel (verliesvoorziening van € 1,0 mln). Daarnaast zijn de grondexploitaties geactualiseerd, waarna een aantal bijstellingen hebben plaatsgevonden zowel positief als negatief. Wij hebben deze geïnspecteerd en stemmen hiermee in.

Wij hebben de gemeente gewezen op risico's binnen de exploitaties Noordflank Heuvel en Baverdestraat. Binnen deze projecten is gerekend met een verwachte ontvangst van subsidies van respectievelijk € 2,6 mln en € 645.000. Een dergelijke subsidie is pas zeker als aan alle voorwaarden is voldaan en de subsidie definitief is vastgesteld. Dit risico is bekend bij de gemeente en hiermee is rekening gehouden in de risicobepaling in de Monte Carlo analyse.

De belangrijkste **risico's** (o.b.v. de Monte Carlo analyse) zien nog op Klokkengieterij, Hoge Suute, Baverdestraat en Noordflank Heuvel. Deze hangen met name samen met de omvang, looptijd en nog te ontvangen subsidies. De totale gekwantificeerde risico's (€ 6,1 mln) worden afgedekt met de getroffen verliesvoorzieningen (€ 3,5 mln) en de reserve grondexploitatierisico (€ 4,5 mln).

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.2 Grondexploitaties (vervolg)

Grondexploitaties	
	Bevinding
De Hoge Regt	De exploitatie van project De Hoge Regt vindt niet plaats binnen de gemeente, maar in een samenwerkingsverband. De financiering die is verstrekt door de gemeente bedroeg eind 2024 € 694.000 en is in 2025 geheel afgelost. Op basis van de laatste doorrekening (maart 2026) wordt een neutraal resultaat verwacht van € 4.000 ten opzichte van een verlies van € 121.000 voorgaand jaar. De verliesvoorziening van voorgaand jaar van € 61.000 (50% participatie) is hierdoor vrijgevallen. De verwachte einddatum van het project is 2027. De bouwkavels zijn geheel verkocht waardoor het risico binnen deze grondexploitatie sterk is verminderd.
VPB	Vanaf boekjaar 2025 is, in overeenstemming met de belastingdienst, geen sprake meer van een VPB plicht voor de grondexploitaties omdat geen sprake is van zogenaamde ondernemersactiviteiten. De gemeente moet jaarlijks beoordelen of hier wijzigingen in zijn en of mogelijk weer sprake is van een VPB plicht.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud	
	Bevinding
Voorzieningen groot onderhoud	De gemeente Laarbeek heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen egalisatie-voorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen. Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen: 1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplanning? 2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening? 3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan? De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2025 ten opzichte van het plan zijn als volgt:

	Plan	Storting 2025	Stand 31-12-2025 (plan)	Stand 31-12-2025 (realiteit)	Verschil
1. Onderhoud wegen	2024-2033	€ 1.327.000	€ 1.686.000	€ 2.807.000	+ € 1.121.000
2. Onderhoud gebouwen	2025-2034	€ 993.000	€ 307.000	€ 714.000	+ € 407.000
3. Onderhoud waterbeheer	2021-2031	€ 252.000	€ 236.000	€ 795.000	+ € 559.000
4. Egalisatie rioolheffing	2025-2029	n.v.t.	n.v.t.	€ 4.318.000	n.v.t.

1. De stand van de **voorziening onderhoud wegen** groot € 2,8 mln is hoger dan het plan omdat de kosten lager zijn uitgevallen dan was begroot, daarnaast loopt de uitvoering van een gedeelte van het plan achter op de planning. Naar verwachting wordt dit onderhoud de komende jaren ingehaald. De onderhoudsvoorziening is gebaseerd op het onderhoudsplan wegen en het wegenbeleid 2024. Tot en met 2025 is, op basis van dit plan, uitgegaan van een dotatie die jaarlijks verhoogd werd. Omdat de dotatie egaliserend moet zijn is dit niet toegestaan. Als gevolg hiervan is de jaarlijkse dotatie opnieuw berekend en is de jaarlijkse dotatie vanaf 2026 verhoogd naar € 1,7 mln. Op basis van het plan en de bijgestelde dotatie is de voorziening tot en met einde looptijd toereikend.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

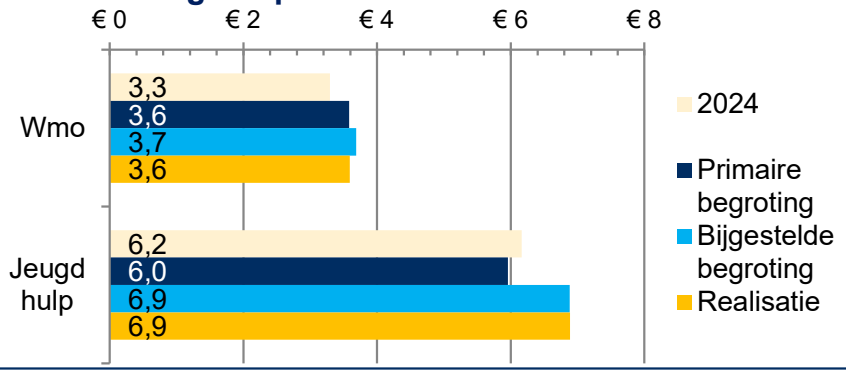
Voorzieningen groot onderhoud	
	Bevinding
	2. De **voorziening onderhoud gebouwen** bedraagt per einde van het jaar € 714.000. Het onderhoudsplan voor gebouwen is in 2025 geactualiseerd. De jaarlijkse storting is op basis van het geactualiseerde plan vanaf 2025 verlaagd van € 316.000 naar € 214.000. Daarnaast is besloten tot een eenmalige storting van € 759.000. Hierna is de voorziening tot en met einde looptijd toereikend. Gezien de verwachte uitgaven in de komende jaren en de hoogte van de voorziening benadrukken wij het belang van actieve monitoring van de uitvoering van het onderhoud. 3. De **voorziening onderhoud waterbeheer** is gebaseerd op het waterbeheerplan wat in 2021 is vastgesteld door de raad. Eind 2025 is de hoogte van de voorziening, evenals in voorgaande jaren, fors hoger dan in het oorspronkelijke plan is opgenomen. Dit wordt veroorzaakt door een aantal hoge onderhoudsposten die al enkele jaren in de planning zijn opgenomen maar jaarlijks worden doorgeschoven. Wij hebben geadviseerd het plan te actualiseren en hierin realistisch te begroten, rekening houdend met de beschikbare capaciteit. Actualisatie van de planning en de financiële vertaling daarvan in de begroting is noodzakelijk op korte termijn. Dit is een voorwaarde om een voorziening te mogen aanhouden. Wij hebben begrepen dat actualisatie in 2026 zal plaatsvinden. 4. De **voorziening riolering** betreft geen zuivere onderhoudsvoorziening, maar is ontstaan vanuit voordelen op dit taakveld en mede bedoeld voor het egaliseren van tarieven richting de toekomst. In 2025 is het ‘Water- en rioleringsprogramma Laarbeek 2025-2029’ vastgesteld. Hieruit blijkt dat de komende 4 jaar een tariefstijging noodzakelijk is.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

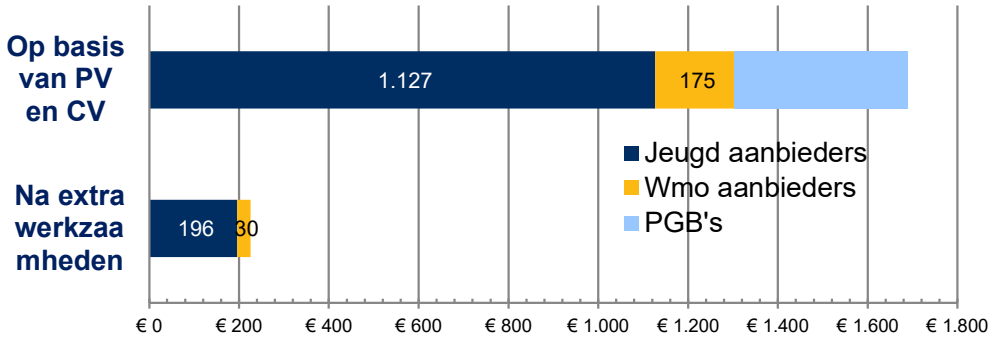
3.4 Jeugdhulp en Wmo

Financiële analyse 2025

Lasten Jeugdhulp en Wmo in € mln

Onzekerheid zorglevering in €K

De lasten in het sociaal domein bestaan voor een belangrijk deel uit Jeugdhulp en Wmo. De lasten voor zowel Jeugdhulp als Wmo zijn iets hoger dan vorig jaar, hiermee was reeds in de bijgestelde begroting rekening gehouden. De verwachting voor komende jaren is dat de kosten voor zowel Jeugdhulp als Wmo verder op zullen lopen. Het is van belang om de ontwikkelingen blijvend te monitoren en hiermee rekening te houden in de begroting. Overigens houdt de gemeente Laarbeek rekening met een risico bedrag in het weerstandsvermogen.

Voor de volledigheid van de verantwoording van de lasten in de jaarrekening is de gemeente afhankelijk van de GR Peelgemeenten (hierna GRP). De GRP heeft hiertoe in april en mei 2026 een afstemming gemaakt tussen de opgeleverde productieverantwoordingen door zorgaanbieders en de eigen zorg-administratie. Om te kunnen concluderen dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd, voert de GRP aanvullende werkzaamheden uit zoals clientonderzoeken. De verantwoording door de GRP en de uitkomsten van de accountantswerkzaamheden die aldaar plaatsvinden zijn door ons geïnspecteerd. Op basis daarvan resteert er ‘slechts’ € 226.000 als onzekerheid voor de getrouwheid.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
SiSa regelingen en balans posities	Uw gemeente ontvangt in toenemende mate specifieke uitkeringen van het Rijk (de zogenoemde SiSa regelingen) en andere subsidies, bijvoorbeeld van de provincie. De complexiteit van deze regelingen is de afgelopen jaren toegenomen. Bovendien heeft de gemeente te maken met veel verschillende budgethouders / projectleiders, wat het financiële beheer in sommige gevallen bemoeilijkt. Vanuit onze controle merken we op dat de totale positie nog te besteden subsidiegelden toeneemt van € 3,0 mln eind 2024 naar € 6,0 mln eind 2025. Op totaalniveau is deze positie vrij van materiële fouten. Binnen de diverse regelingen kan de beheersing van risico's en het verantwoordingsproces nog scherper. Onder de vorderingen is een bedrag opgenomen van € 161.000 die betrekking heeft op SiSa regeling Realisatiestimulans. Dit betreft een nieuwe specifieke uitkering waarbij de gemeente een vergoeding van € 7.000 ontvangt per betaalbare woning waarvan de bouw is gestart in 2025. Dit geldt voor alle woningbouwprojecten, ook wanneer de gemeente geen eigenaar is. De gemeente hoeft geen specifieke kosten te verantwoorden en de middelen staan vrij ter beschikking. In lijn met de verslaggevingsregels zijn de baten verwerkt in 2025. Deze regeling loopt overigens door in 2026 en vereist een nauwkeurige registratie van de datum start bouw in de BAG.
Wethouders pensioen	De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het aanhouden van een toereikend voorziening inzake de pensioenaanspraken van (oud) wethouders. Per 1 januari 2028 dient deze voorziening overgedragen te worden aan het ABP. De commissie BBV heeft uitgesproken dat gemeenten reeds binnen hun jaarrekening 2025 rekening moeten houden met de hogere overdrachtswaarde die bij deze overgang hoort. Laarbeek heeft hiertoe een actuariële berekening laten uitvoeren door een externe partij. Ultimo 2025 bedraagt deze voorziening € 2,5 mln ten opzichte van € 2,3 mln per 31 december 2024. De stijging is onder andere een gevolg van het voldoen aan de dekkingsgraad binnen het ABP. De gemeente heeft met deze verhoging een voorzichtige benadering gehanteerd. Wij hebben de berekeningsmethodiek gecontroleerd en stemmen in met de waardering zoals opgenomen in de jaarrekening.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn **geen beperkingen** bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude – waaronder corruptie – ligt primair bij het college. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management en college; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het bestuur in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en college te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op de aanwezigheid van indicaties van ambtelijke corruptie binnen het inkoopproces. Er zijn gedurende 2025 door ons **geen materiële fraudegevallen geconstateerd** en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft het college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen.
Claims en juridische procedures	Er zijn **geen belangrijke** (dreigende en niet gewaardeerde) **claims en/of juridische procedures** met een mogelijke materiele impact op de cijfers per ultimo 2025.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn **geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum**.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening **geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit** van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang fout in €	Toelichting fout / onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	-	0	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	-	0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	-	0	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	-	0	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2024	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2025	-	0	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2024	-	0	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeenteldeel 2025	Zie bijlage 2		
G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _totaal 2024	Zie bijlage 2		

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2025	-	0	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	-	0	n.v.t.
G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_totalen 2024	-	0	n.v.t.
G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	-	0	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	-	0	n.v.t.
J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	-	0	n.v.t.
J17	Realisatiestimulans	-	0	n.v.t.
J20	Woningbouwversnelling Metropoolregio Eindhoven	-	0	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	-	0	n.v.t.
J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming […] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	-	0	n.v.t.
J97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	-	0	n.v.t.
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	-	0	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	-	0	n.v.t.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	0	n.v.t.
Strekking controleverklaring				
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):		Goedkeurend		
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:		Goedkeurend		

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4A	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_totaal 2024	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_totaal 2024	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 2_totaal 2024	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 3_totaal 2024	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 4_totaal 2024	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 5_totaal 2024	-	0	n.v.t.
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar 2024	-	0	n.v.t.
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar 2024	-	0	n.v.t.

© 2026 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Smart decisions. Lasting value.